

liaus Žygimanto Augusto (1544–1572) sidabrinis 1567 m. dvidenaris.

Kitas horizontas prasideda 60 cm gylyje ir tęsiasi iki įžemio, 70–80 cm gylio (H_{abs} 132,80 m). Tai molingos žemės su degėsiais ir pelenais sluoksniu, kurio storis ties ploto ŠR kampu yra apie 50 cm, ties ploto PV kampu – apie 30 cm. Šiame sluoksnyje buvo rasti jau minėti stačiakampiai kokliai bei buitinės keramikos šukės. Sluoksnį galima datuoti XVI a. II puse – XVII a. pradžia.

Senosios Rokiškio dvarvietės tyrimų medžiaga įdomi ir svarbi ne tik jos, bet ir to laikotarpio Lietuvos kultūros paveldo pažinimui. Rekomenduojama Rokiškio senosios dvarvietės vietą su išlikusiu XVI a. vidurio – XVII a. II pusės kultūriniu sluoksniu bei dar dviem išlikusiais pastatais išskirti iš XIX a. Rokiškio dvaro komplekso (UK 1010) ir įtraukti į nekilnojamųjų kultūros vertybių registrą nustatant ribas.

The old Rokiškis Manor site

In 2014, the investigation continued with the excavation of 39 m² in the S part of the grounds of the Rokiškis Manor complex (city of Rokiškis) where the location of the old 16th–18th-century Rokiškis Manor, which belonged to the ducal Krošinskis family, was identified. A mid-16th – second half of the 17th-century cultural layer and building foundation fragments were discovered. The foundation continued outside the area's boundaries and therefore the building's size has not yet been determined. The finds include stove tiles from the second half of the 16th – early 17th centuries (Fig. 1), analogies of which are found in the archaeological material from the Royal Palace, Vilnius Old Town, and Trakai Island Castle

and Old Town. In addition to the stove tile and vessel fragments, two coins were found: a Livonian Order Master Hermann Hasenkamp von Brüggeneye (1535–1549) 1542 silver shilling and a Grand Duchy of Lithuania and Kingdom of Poland Sigismund II August (1544–1572) 1567 silver twopence.

Albinas Kuncėvičius,
Renaldas Augustinavičius,
Rimvydas Laužikas,
Ramūnas Šmigelskas

Dubingių piliavietės tyrimai

2013 m. tyrimai vykdyti Dubingių piliavietės (Molėtų r.) R dalyje, šalia R šlaito, kur buvo ištirtas 5x5 m dydžio plotas. Perkasą tirta šalia spėjamo senojo įvažiavimo į piliavietės kalną, kur XVII a. II pusėje – XVIII a. pagal rašytinius inventorius turėjo stovėti mediniai vartai. Spėta, kad šioje vietoje vertėtų ieškoti ir ankstyvesnių laikų kultūrinio sluoksnio. Tyrimų metu fiksuotas XVI–XVII a. kultūrinis sluoksnis, apnaikintas vėlyvesnių arimų metu. Jame aptikta juostinės (įvijinės) apyrankės dalis. 40–50 cm gylyje perkasoje pasiektas įžemis, perkasos V dalyje fiksuotas juodos žemės įgilėjimas. Preparuojant šią perkaso dalį atsidendę 15 akmenų, kurie tarpusavyje nesurišti. Šalia rasta molio tinko ir anglies fragmentų, kurie datuoti laboratorijoje. Tad atsitiktinis radinys, apyrankės fragmentas bei laboratorinis datavimas leidžia spėti netoliese esantį ar vėlyvesniais laikais suardytą XII–XIII a. kultūrinį sluoksnį (*ATL 2013 metais*, V., 2014, p. 198–200).

Kadangi 2013 m. aptikta akmenų konstrukcija, kuri galbūt datuotina XII–XIII a., nebuvo visiškai atidengta, 2014 m. atlikti detalieji

tyrimai pratęsiant 2013 m. tyrimų plotą V kryptimi. Iš viso ištirtas 20 m² plotas, t. y. 5x4 m dydžio *perkasa*. Tyrimų metu fiksuota panaši situacija kaip ir gretimame 2013 m. tirtame plote. Perkasoje buvo XVI–XVII a. kultūrinis sluoksnis, taip pat apnaikintas vėlyvesnių arimų metu. Atskirai verta paminėti rastą įtvėriamąjį strėlės antgalį, datuojamą XIV a. II puse, o remiantis kitais tyrėjais galbūt ir ankstyvesnį (1 pav.).

Perkasoje atidengta dar 2013 m. tyrimų plote rasta duobė. Jos užpilde aptikti radiniai datuoti XVI–XVII a. Tačiau kai kurios šukės tarpusavyje klijavosi tiek iš duobės turinio, tiek iš sluoksnio, esančio dar aukščiau. Dalis duobės dugno padengta degtu moliumi, aptikta daug akmenų – daugiausia skaldytų arba suskeldėjusių nuo karščio. Tad galbūt aptikta buvusi laužavietė, tikėtina, XII–XIII a. (remiantis 2013 m. anglies, aptiktos duobėje, AMS datavimu bei keliais pavieniais ankstyvesniais radiniais), sunaikinta ir užpildyta XVI–XVII a. radiniais.

Tenka konstatuoti, kad dėl aptiktos duobės paskirties galutinio atsakymo nėra. Visgi 2013 m. AMS data ir keli pavieniai radiniai, datuojami ankstyvesniu laiku nei Radvilų laikais klestėjęs dvaras, liudija netoliese ar čia pat esant ar buvus XII–XIV a. sluoksnį ar struktūras.

0 3 cm

1 pav. XIV a. II pusės įtvėriamasis lanko strėlės antgalis. R. Šmigelsko nuotr.

Fig. 1. The tanged arrowhead from the second half of the 14th century.

The investigation of the Dubingiai castle site

In 2014, the excavation of the area begun in 2013 at the Dubingiai castle site (Molėtai District) continued. In 2014, one 4 x 5 m trench (20 m²) was excavated, a 16th–17th-century cultural layer recorded, and a tanged arrowhead from the second half of the 14th century was found (Fig. 1). A pit filled with finds dating to the 16th–17th centuries was completely unearthed. Some of the sherds from the pit and from the layer above it fit together. Part of the pit's bottom was covered with burnt clay and many burnt stones were discovered. It is evident that this was a fire site, likely in the 12th–13th centuries (based on the AMS dating of the charcoal discovered in the pit in 2013 and on several isolated earlier finds), that was destroyed and filled with items from the 16th–17th centuries.

Atas Žvirblys

Antavilių dvaro svirno aplinka

Vilniaus miestui priklausanti Antavilių gyvenvietė yra miesto R pusėje, prie kelio Nemėnčinės link, Antavilio ežero krante (Antavilių g. 5). Čia 2014 m. spalį–lapkritį Antavilių dvaro sodybos fragmentų (UK 884) komplekso teritorijoje esančio svirno (UK 36424) aplinkoje vyko žvalgomieji tyrimai ir žvalgymai. Jų metu ištirti du 1,5x1,5 m dydžio šurfai (bendras ištirtas plotas 4,5 m²). Žvalgymai vykdėti apie 85–90 m² plote.

Istoriko Miroslavo Gajevskio teigimu, Antavilių dvarėlis galėjo kurtis nuo XV a. Kelis amžius tai galėjo būti didelio Viršupio dvaro